

Μία Αριστερά χωρίς αριστερούς και αριστερές;

Δεν γράφω συχνά, παρά μόνο εφόσον αυτό που θέλω να πω, δεν έχει ειπωθεί προηγουμένως. Στο πρώτο μισό παρόν κείμενο είναι μια προσωπική εξομολόγηση η οποία βάζει το πλαίσιο των θέσεων μου, και η οποία νομίζω ότι εξηγεί, με ένα τρόπο, και το δεύτερο μισό, το οποίο αφορά την ανάλυση μου για την συνδιάσκεψη μας. Ελπίζω να το διαβάσετε, είναι σημαντικό για μένα να μπορούμε να μιλάμε με ειλικρίνεια.

Δεν θυμάμαι αν ήταν ο Λένιν ή ο Στάλιν που είχε πει ότι ένα πραγματικά ζωντανό και ζωηρό κίνημα χρειάζεται διαφορετικές απόψεις και αντιπαράθεση θέσεων. Και είναι αλήθεια. Η απόλυτη ομοφωνία σε όλα τα ζητήματα, η απουσία ελέγχου της μίας άποψης από την άλλη, και επιχειρήματα τα οποία προσπαθούν να γίνονται καλύτερα, δεν φέρνει ως αποτέλεσμα τίποτε άλλο εκτός από σιγή νεκροταφείου και κατ επέκταση μία αριστερά μακριά από την ιδεολογική διαπάλη των μαζών. Προκειμένου να πετύχουμε ένα ζωηρό κίνημα, πρέπει να βρούμε τρόπους να επιστρέψουμε στις βασικές αρχές, να ενδυναμώσουμε την εσωτερική της δημοκρατία, να στραφούμε με αυτοπεποίθηση προς τα κουρασμένα τμήματα της κοινωνίας και να σκεφτούμε δημιουργικά, μακριά από πρακτικές που ίσως μοιάζουν ασφαλείς άλλα στην πραγματικότητα λίγο έχουν προχωρήσει την υπόθεση της αριστεράς.

Στην πάλη για έναν καλύτερο κόσμο, τα πισωγυρίσματα είναι αναπόφευκτα. Οι στιγμές που νιώθουμε να μας κατακλύζει η ματαιότητα όσων κάνουμε, η όρεξη να κόψουμε δρόμο ή να υπερβούμε τις βεβαιότητές μας, είναι από τα πιο φυσιολογικά συναισθήματα που μπορούν να μας γεννηθούν στην διαδρομή της οργανωμένης ζωής. Παλεύοντας και εγώ συχνά με αυτές τις σκέψεις, φοβάμαι ότι η δική μου/μας δουλειά είναι να δούμε πέρα από την εξάντληση που γεννούν οι δυσκολίες. Και για αυτό, χρειάζεται να διατηρήσουμε και την προοπτική μιας άλλης αριστεράς.

Η ιστορία της αριστεράς εξάλλου έχει πλούσια εμπειρία από συλλογικά τραύματα, και ταυτόχρονες προσπάθειες ψυχικής ανασυγκρότησης: μπολσεβίκους που πέρασαν χρόνια αναρρώνοντας σε σανατόρια, κινέζους αγρότες να συμμετέχουν σε μακροχρόνιες κομματικές διαδικασίες αυτοκριτικής την δεκαετία του 40, γάλλους κομμουνάρους εξόριστους σε ποινικές αποικίες στην άλλη άκρη του ειρηνικού ωκεανού, αγωνίστριες του civil rights movement στις ΗΠΑ που για χρόνια πάλευαν ενάντια στην εξάντληση της συνεχούς επιτήρησης του κράτους, Έλληνες εργάτες σε ξερονήσια και σπηλιές. Καταλαβαίνω απόλυτα την δική μας κούραση και συναισθηματική πίεση να ανασυγκροτήσουμε την Ελληνική αριστερά, όμως να συμφωνήσουμε ταυτόχρονα πως δεν είναι η δυσκολότερη δοκιμάσια που θα μπορούσε να μας λάχει. Θα αντέξουμε.

Εισαγωγικά να πω ότι δεν είμαι δογματικός, και συζητάω τα πάντα. Αρκεί αυτά να λαμβάνουν υπόψη διαδρομές που δεν θα επαναλαμβάνουν λάθη του παρελθόντος και ταυτόχρονα θα ανοίγουν τις δυνατότητες της ριζοσπαστικής αριστεράς να οικοδομήσει εκ νέου ένα νέο πλειοψηφικό σχέδιο για, και με την κοινωνία.

Θα μιλήσω κωδικοποιημένα, και να βάλω μερικά σημεία με τον τρόπο εποικοδομητικό για την συζήτησή μας, για την οργάνωση που θα ήθελα να δω να γινόμαστε.

Πέρα από την περίοδο της πολιτικής υπομονής

Διανύουμε μία μακρά περίοδο πολιτικής υπομονής εδώ και περίπου 10 χρόνια. Νηνεμία, ξεσπάσματα, διασπάσεις, συγκλήσεις, αποτυχημένες προσπάθειες, ad hoc συνεργασίες. Κάθε περίοδος παράγει τα αποτελέσματα που έχει διαθέσιμα. Γνώμη μου είναι ότι έχει έρθει η στιγμή να περάσουμε στην επόμενη φάση, αυτή της ανασυγκρότησης. Προσωπικά νιώθω και ένα συναισθηματικό καθήκον, να παραδώσουμε την αριστερά σε καλύτερη κατάσταση από όταν την παραλάβαμε. Μπορεί κάθε μάχη που δίνουμε σήμερα να μοιάζει η πιο σημαντική από όλες, όμως η ιστορία μας διδάσκει ότι οι μάχες που έρχονται είναι ακόμη σημαντικότερες.

Νομίζω ότι η τελευταία δεκαετία είχε πολύ σκόνη, μας γέρασε και εμάς κάπως απότομα. Δεν ήμασταν προετοιμασμένοι και προετοιμασμένες για αυτά τα δύσκολα χρόνια, για αυτό και πολλές φορές χάσαμε την αυτοπεποίθησή μας, ξεχάσαμε πως είναι να παίρνουμε βαθιές ανάσες, υπό τον φόβο της συνεχούς ανασφάλειας γίναμε πιο δύσκολοι στον πειραματισμό, στις νέες πρακτικές, στο να τεστάρουμε τις ιδέες μας έξω στην κοινωνία αντί να τις κλείνουμε μέσα σε πολύωρες συνεδριάσεις οργάνων (που και αυτές αναγκαίες είναι προφανώς). Θα ήταν λάθος να πιστέψουμε ότι εμείς εξαιρεθήκαμε από την μεγάλη ύφεση ιδεών στην οποία μπήκε συνολικά η πολιτική. Είμαστε και εμείς με τον τρόπο μας κομμάτι αυτής της ευρύτερης κατάστασης, και πρέπει να το αναγνωρίσουμε προκειμένου να το υπερβούμε.

Το να περάσουμε λοιπόν από την περίοδο της υπομονής στην περίοδο της ανασυγκρότησης και της αναγέννησης της αριστεράς, πρέπει να μας παρουσιαστεί ως φυσική ευκαιρία μίας μακράς και ταυτόχρονα γειωμένης πορείας που θα φιλοδοξεί να φέρει τις ιδέες της ριζοσπαστικής αριστεράς στο επίκεντρο της πολιτικής συζήτησης, όχι απλά στην βουλή.

Η Σημασία της Εμπύχωσης

Η δυσκολία να πιστέψουμε στις δυνατότητές μας οδηγεί συχνά στην παραίτηση ή σε πρόσκαιρες διεξόδους.

Σε μια εποχή συλλογικής ματαίωσης, το να μπορούμε να εμπυχώνουμε ο ένας την άλλη, και όλες μαζί την κοινωνία, είναι το πιο σημαντικό στοιχείο. Η εμπύχωση δεν είναι απλά μια συναισθηματική πράξη, αλλά μία βαθιά πολιτική πράξη. Είναι η ικανότητα να δείχνουμε στον κόσμο ότι υπάρχει ελπίδα, και μπορεί να συμμετέχει για να βελτιώσει τις υλικές και άυλες συνθήκες της καθημερινότητας του. Είναι η ικανότητα και εμείς οι ίδιοι να πιστεύουμε ότι υπάρχει μία παλέψιμη δυνατότητα να ζήσουμε καλύτερη και πιο δημοκρατική ζωή, σε καλύτερες γειτονιές, κοινότητες και εργασιακούς χώρους. Χωρίς εμπιστοσύνη στον οδοδείκτη αυτόν, και χωρίς αγνή απρουπόθετη συντροφικότητα, δεν μπορεί να υπάρξει συλλογική εμπύχωση του κινήματος, και όλες οι αναλύσεις και μεγάλες στρατηγικές μετρούν λίγο τελικά.

Η Αναγκαιότητα των Μεγάλων Αφηγήσεων

Οι μεγάλες αφηγήσεις αποτέλεσαν το θεμέλιο των μεγαλύτερων νικών της αριστεράς τον 20ο αιώνα. Από τις απελευθερωτικές επαναστάσεις, μέχρι το κράτος πρόνοιας και τα συστήματα υγείας, η αριστερά τα κατάφερε όταν οραματίστηκε το αδύνατο, όταν αυτές οι αφηγήσεις έδωσαν νόημα στους αγώνες και καθόρισαν έναν ξεκάθαρο αντίπαλο και στόχο στον οποίο η κοινωνία μπορούσε να συνδεθεί και να συμμετέχει αποφασιστικά.

Τα τελευταία 25 χρόνια, η αριστερά διεθνώς κατάφερε και δημιούργησε 2 πετυχημένες μεγάλες αφηγήσεις, οι οποίες συνεθλίβησαν υπό το βάρος των εξελίξεων, αλλά και στρατηγικών λαθών. Η πρώτη ήταν όταν στα τέλη της δεκαετίας του 90 και αρχές του 2000, και διάβασε την φύση της εξέλιξης του παγκοσμιοποιημένου καπιταλισμού, και οργάνωσε την κοινωνική και πολιτική απάντηση σε αυτόν. Απέναντι στην πρωτοκαθεδρία του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου, των συμφωνιών ελεύθερου εμπορίου, της απορρύθμισης του κοινωνικού κράτους, της επίθεσης ενάντια στις ελευθερίες, των πολέμων και του, τότε, φαινομένου του θερμοκηπίου, παρέταξε μία νέα μεγάλη ιδέα: την ιδέα της επιστροφής της αριστεράς, και στον δρόμο και τις μεγάλες συναντήσεις του αντιπαγκοσμιοποιητικού κινήματος, άλλα και σε πολιτικό επίπεδο. Τότε, για πρώτη φορά μετά την πτώση της ΕΣΣΔ, επέστρεψε και η ιδέα της οικοδόμησης κομμάτων της αριστεράς ως βασικοί μηχανισμοί οργάνωσης των από κάτω (ίδρυση Bloco d' Esquerda, ίδρυση Parti de Gauche, ίδρυση Die Linke, εξέλιξη ΣΥΝ σε ΣΥΡΙΖΑ, ίδρυση κομμάτων στην Λατ. Αμερική κ.α.). Μαζικά κόμματα, μαζικά κινήματα, έντονος διεθνιστικός συντονισμός, οι πρώτες ρωγμές στην σοσιαλδημοκρατία, η ηγεμονία αριστερών ιδεών σε πολύ κεντρικά ερωτήματα (κλίμα, δημόσια αγαθά, κριτική στην ΕΕ και απόρριψη ευρωσυντάγματος κλπ)

Η δεύτερη φορά που η αριστερά κατάφερε και επανήλθε δυναμικά στο προσκήνιο ήταν όταν ο καπιταλισμός κράσαρε το 2007-2008 και αποκάλυψε μία μεγάλη κρίση του χρηματοπιστωτικού μοντέλου η οποία εκφράστηκε σε μία βαθιά κρίση εκπροσώπησης σε πολλές κοινωνίες. Η αριστερά κατάφερε και εμφανίστηκε έτοιμη να εξηγήσει τις αιτίες της παγκόσμιας κρίσης, και να αντιπαρατάξει το “την κρίση να πληρώσουν οι τράπεζες” και την αναδιανομή ως απάντηση στην λιτότητα. Σε επίπεδο πρακτικής συνδέθηκε με τα κινήματα “occupy”, κινήματα ριζοσπαστικά αλλά με πλειοψηφική απεύθυνση, τα οποία ταυτόχρονα δεν ήταν αδιάφορα για την κεντρική πολιτική παρέμβαση. Τα κόμματα της αριστεράς δυνάμωσαν εκείνη την περίοδο (δεκαετία 2010s) ακριβώς γιατί προηγουμένως δούλεψαν για την επιτυχία της κοινωνικής αντιπολίτευσης που αναπτύχθηκε στις χώρες τους (βλ. Podemos, ΣΥΡΙΖΑ, Bloco, PtB, La France Insoumise, κ.α.)

Τις μεγάλες αφηγήσεις λοιπόν πρέπει να τις ξαναδούμε. Έχω κάποιες ιδέες, αλλά δεν αφορούν αυτό το κείμενο. Ειδικά σήμερα που οι δύο βασικές εκδοχές τους, η συντηρητική και η σοσιαλδημοκρατική, υποχωρούν εκκωφαντικά. Η δε πρώτη διολισθαίνει προς την αif-right/ριζοσπαστική δεξιά, η δε δεύτερη, αυτή της σοσιαλδημοκρατίας, είτε αφήνει μεγάλα κοινωνικά τμήματα μετέωρα, είτε τα αφήνει εκτεθειμένα στις ακροδεξιές λαϊκιστικές φωνές. Η ακροδεξιά σήμερα αξιοποιεί θέματα όπως η μετανάστευση, η «εθνική κυριαρχία» και ο αντιφεμινισμός για να δημιουργήσει ψευδείς, πλην συνεκτικές ιστορίες που κινητοποιούν τις μάζες.

Πιο συγκεκριμένα για την συνδιάσκεψη μας:

Επιστροφή στην πολιτική αρχών και όχι σε συγκυριακές επιλογές

Η συνδιάσκεψη μας πραγματοποιείται εν μέσω κοινωνικής αναταραχής την οποία πρέπει να επιτρέψουμε να μας επηρεάσει. Το πόσο κεραυνοβόλα αλλάζουν τα πράγματα. Το πόσο εύκολα μπορεί να ξεπεραστεί η αριστερά και το πόσο σημαντική είναι η παρέμβαση εκεί ακριβώς που παράγονται συναινέσεις ή αντιθέσεις. Δυστυχώς όμως οδεύουμε προς μία συνδιάσκεψη η οποία μεθοδολογικά ρισκάρει να πυροβολήσει τα πόδια της. Θα είναι στρατηγικό λάθος η γραμμή που θα παράξει η συνδιάσκεψη να είναι τελεσίδικη και καταληκτική. Σε ένα τοπίο που αλλάζει διαρκώς, κινδυνεύουμε να καταλήξουμε σε μία απόφαση που σε 6 μήνες θα είναι ξεπερασμένη από τις εξελίξεις ή που θα πρέπει να αναθεωρηθεί. Η συνδιάσκεψη έχει καθήκον, όχι να προχωρήσει σε ξεκαθάρισμα λογαριασμών, αλλά να παράξει έναν οδικό χάρτη που αντί για εκλογικά σενάρια, θα θέτει επί της ουσίας τους όρους και τις αρχές που η Αναμέτρηση θα κάνει πολιτική την επόμενη περίοδο, με όσους ενδιαφέρονται πραγματικά να αναζητηθούν συγκλίσεις, ανασυνθέσεις μακράς πνοής, και με τρόπο που θα ανοίγει τις δυνατότητες, όχι θα τις κλείνει. Πρέπει να συμφωνήσουμε ότι παρά την πορεία του κάθε ρεύματος, δεν δίνουμε ιδιαίτερη σημασία στην ισχυρή συλλογική μνήμη, και για αυτό ενδεχομένως να έχουμε υποτιμήσει αρκετά την σημασία του να κάνουμε πολιτική αρχών. Αυτό βεβαίως έχει ως αποτέλεσμα να τοποθετούμαστε συνήθως είτε πάνω σε βιαστικά ερωτήματα που θέτει η συγκυρία είτε ακόμη χειρότερα τρίτοι. Η συνδιάσκεψη μας, είναι μία σημαντική ευκαιρία να συζητήσουμε σοβαρά ποιες είναι οι αξίες με βάση τις οποίες θα κινηθούμε, ειδικά δε όσον αφορά την συζήτηση περί συμμαχιών. Και οι αξίες αυτές πρέπει να γίνουν σεβαστές, **από όλες τις εκδοχές**, ιδιαίτερα από την εκδοχή β η οποία είναι και αυτή που δεν ξέρει προϋποθέσεις ή κόκκινες γραμμές στο πλάνο που προτείνει. Επιγραμματικά:

- Καμία συζήτηση με όσους υποτιμούν την εσωτερική δημοκρατία και δεν συνομιλούν με ισοτιμία. Δεν μπορεί να υπάρξει καμία συνδιαμόρφωση πραγματικά συμπεριληπτική, χωρίς δημοκρατικές διαδικασίες και κουλτούρα διαλόγου με την άλλη πλευρά. Η Αναμέτρηση δεν πρέπει να εμπλακεί σε κανένα σενάριο σύγκλησης με όσους δεν της αναγνωρίζουν την αυτονομία της, και δεν της επιτρέπουν να συμβάλει στην λήψη και συνδιαμόρφωση των αποφάσεων και την εσωτερική συζήτηση με δημοκρατικό και συλλογικό τρόπο. Με στενοχωρεί ότι η δεύτερη εκδοχή όχι απλά το υποτιμά αυτό, δεν το αναφέρει καν. Όπως επίσης δεν αναφέρει καμία προϋπόθεση ή κόκκινη γραμμή όσον αφορά το ΜΕΡΑ25.
- Οποιαδήποτε συζήτηση πρέπει να έχει στο κέντρο της μια στρατηγική τόσο μακροπρόθεσμη όσο και βραχυπρόθεσμη. Οποιαδήποτε συζήτηση για συγκλίσεις πρέπει να έχει στο επίκεντρο τον στρατηγικό στόχο της Αναμέτρησης για ένα καινούργιο μεγάλο, δημοκρατικά οργανωμένο κόμμα της μαχητικής αριστεράς που θα συνθέτει τις δυνάμεις της αριστεράς με την οργάνωση της ίδιας της κοινωνίας.
- Πολιτική ενότητα VS ιδεολογική ενότητα. Με βάση αυτό το σχήμα συνήθως στοιχίζονται οι διαφορετικές απόψεις περί συμμαχιών. Βασική μας αρχή πρέπει να παραμείνει ότι οι

κοινωνικοί αγώνες θα αναδείξουν και τα δύο. Είναι προβληματικές οι αποψεις που αναπαράγουν κάποιες πολιτικές προτάσεις οι οποίες περιορίζονται σε πολιτικές συμφωνίες χωρίς να λαμβάνουν υπόψη τους την οργάνωση των κοινωνικών συγκρούσεων. Η αλήθεια είναι ότι χωρίς κοινωνικούς αγώνες με την αριστερά στο επίκεντρό τους, τα σενάρια αυτά θα ηττηθούν. Το πρόσφατο παράδειγμα του κινήματος των Τεμπών, είναι κορυφαίο παράδειγμα που αποδεικνύει ότι το μεγάλο πολιτικό κενό τις περισσότερες φορές ούτε αρκεί ως προϋπόθεση, ούτε μεταφράζεται απαραίτητα σε πολιτική έκφραση, ακόμη λιγότερο προς όφελος της αριστεράς.

- Βασική αρχή της οργάνωσης μας, πρέπει να είναι το να μεγαλώσει. Δεν υπάρχει κομμουνισμός χωρίς κομμουνιστές και κομμουνίστριες. Η εισήγηση υποτιμά την ανάγκη η Αναμέτρησης να δυναμώσει ως πολιτικός φορέας και δεν ασχολείται επ ουδενί με το πώς θα αυξηθεί και θα ριζώσει μέσα στην κοινωνία, ώστε να καταφέρει από καλύτερη θέση να επηρεάσει τις συζητήσεις μέσα στην αριστερά. Υπάρχει διάχυτη μια αντίληψη που πιστεύει ότι η Αναμέτρηση έχει κλείσει έναν κύκλο: δηλαδή ιδρυθήκαμε πριν 3 χρόνια, γράψαμε μερικά μέλη, χάσαμε μερικά άλλα, και τώρα με έναν μεταφυσικό τρόπο έχει φτάσει η στιγμή να συζητήσουμε σε ποιο κόμμα θα πάμε να μπορούμε και να χαρίσουμε τις δυνάμεις μας. Συμπερασματικά, η ανάπτυξη μιας πολιτικής που θα εστιάζει στο να φέρουμε περισσότερο κόσμο στην οργανωμένη αριστερά, πρέπει να είναι κεντρική αποστολή της επόμενης φάσης που ανοίγεται μπροστά μας.
- Στον βαθμό που τα παραπάνω γίνουν σεβαστά, πρέπει η Αναμέτρηση να παραμείνει ενωμένη. Κανένα σχέδιο δεν θα πετύχει σοβαρό προχώρημα με τον τρόπο που το ίδιο οραματίζεται, με μία Αναμέτρηση διασπασμένη, επί της ουσίας ακυρώνοντας το ίδιο το επιχείρημα το οποίο μας έφερε κοντά το 2022. Όποιον οδικό χάρτη επιλέξουν τα μέλη μας να υιοθετήσουν, θα πρέπει να ελεγχθεί στην πορεία από τις ίδιες τις εξελίξεις, διαφορετικά να αναθεωρηθεί.

Γιατί η συζήτηση για ένα νέο μεγάλο ριζοσπαστικό κόμμα προκαλεί τέτοια απώθηση; Οι μέλισσες και το τσόφλι του αυγού.

Παρατηρώ τις έντονες αντιθέσεις που προκαλούνται κάθε φορά που αναφέρεται η δημιουργία ενός νέου κόμματος της αριστεράς, και ειλικρινά αναρωτιέμαι γιατί. Στο δικό μου μυαλό, υπάρχουν δύο δρόμοι, αυτός που ανοίγει δυνατότητες, και εκείνος που τις περιορίζει. Προσωπικά μία διχοτόμηση μεταξύ επαναστατικότητας και ρεφορμισμού την βρίσκω αρκετά απλοϊκή και βαρετή και για αυτό θα την προσπεράσω. Εξάλλου η παγκόσμια αριστερά έχει δείξει ότι, αρκετές φορές, παράγει ηγεμονικές πλειοψηφικές στρατηγικές εκεί που τέμνονται αυτά τα δύο, στον ένα ή τον άλλο βαθμό. Στο κάτω κάτω, αριστερό είναι αυτό που καταφέρνει και δημιουργεί ρωγμές στον κυριαρχό τρόπο άσκησης πολιτικής, να συσσωρευτεί ανατρεπτικό πολιτικό κεφάλαιο και να συγκροτεί την κοινωνική αντιπολίτευση που έχουν ανάγκη οι υποτελείς τάξεις.

Ανάμεσα σε αυτά τα δυο λοιπόν, αυτό που προτείνω να κάνουμε το επόμενο διάστημα είναι να δούμε το ποια είναι η δική μας δουλειά – **Και η δική μας δουλειά είναι χτίσουμε τον**

ριζοσπαστικό πόλο, όχι τον ρεφορμιστικό. Να τον μεγαλώσουμε, να τον πληθύνουμε, να τον εκδημοκρατίσουμε, να τον γειώσουμε στην κοινωνία οικοδομώντας λαϊκές πρωτοβουλίες, δίκτυα αλληλεγγύης και στήριξης των γειτονιών μας, να συνδέσουμε τις μικρές μάχες σε μία καινούρια μεγαλύτερη αφήγηση (βλ. παραπάνω), εκείνη της “αριστεράς που επιστρέφει”.

Αυτό το 75% της κοινωνικής πλειοψηφίας που αναγκάζεται να κόψει από τις βασικές ανάγκες για να βγει ο κάθε μήνας, δεν αναζητά απλά κοινοβουλευτική εκφώνηση. Αν ήταν έτσι θα είχε στρέψει την προσοχή του ήδη σε υπάρχοντα κόμματα της ευρύτερης αριστεράς προκειμένου να μιλούν εξ ονόματος της. Αντίθετα όλα τα αριστερά/προοδευτικά κόμματα, από τον ΣΥΡΙΖΑ και το ΚΚΕ μέχρι το ΜΕΡΑ25, είτε μένουν στάσιμα, είτε συρρικνώνονται τα τελευταία χρόνια. Ο κόσμος τους έχει γυρίσει την πλάτη και τα έχει συμπεριλάβει σε αυτό που ονομάζουμε “κρίση εμπιστοσύνης στο πολιτικό σύστημα”. Σε πρόσφατη δημοσκόπηση της prorgata για το Dnews, το 67% των ερωτηθέντων ζητούν ίδρυση νέου κόμματος της αριστεράς, αναγνωρίζοντας ότι τα υπάρχοντα, παρά τις πολλές διαφορετικές εκδοχές τους, στην πραγματικότητα δεν μπορούν να εκφράσουν έναν νέο ριζοσπαστισμό που αναζητά ο λαός της αριστεράς.

Η πολιτική εκπροσώπηση είναι πολύ σημαντική υπόθεση, όμως αν εστιάσουμε αποκλειστικά σε αυτή χωρίς να δούμε συνολικά την μεθοδολογία και πως καταλήγουμε σε αυτή, δεν υπηρετούμε ούτε την εκπροσώπηση ούτε το κόμμα που θα αναλάβει τον ρόλο αυτό. Είμαι της γνώμης ότι όταν το άγχος να εκφραστεί μία κοινωνική σύγκρουση που διεξάγουν κάποιοι άλλοι σκεπάζει τα πάντα, και είναι μεγαλύτερο από το άγχος, ας πούμε να δυναμώσουν οι κοινωνικές προϋποθέσεις της σύγκρουσης, τότε αυτό οδηγεί σε γρήγορες απογοητεύσεις.

Το παράδειγμα του ΣΥΡΙΖΑ που επιστρατεύεται για αυτό τον σκοπό δεν θα μπορούσε να είναι πιο λανθασμένο. Ο ΣΥΡΙΖΑ κατάφερε και εξέφρασε πολιτικά τις μεγάλες μάχες, όχι γιατί απλά τα έλεγε καλά – αλλά γιατί προηγουμένως ήταν συνδιαμορφωτής τους. Ήταν μέσα στο αντιπαγκοσμιοποιητικό κίνημα, συνδιαμόρφωσε το κίνημα του 06-07, συμμετείχε στην εξέγερση του Δεκέμβρη, συνδιαμόρφωσε τις πλατείες, έθεσε όλες του τις δυνάμεις στην υπηρεσία ενός πλατιού σχεδιασμού που συμπεριελάμβανε κοινωνικές πρωτοβουλίες, δίκτυα αλληλεγγύης, εργατικές απεργίες, κοινωνικά ιατρεία, αγώνες για τον δημόσιο χώρο και τα δημόσια αγαθά. Σε δεύτερο χρόνο μόνο κατάφερε και όλα τα παραπάνω τα συνέθεσε σε μία πολιτική πρόταση η οποία συμπαρέσυρε την κοινωνία. Για την ακρίβεια, το παράδειγμα του ΣΥΡΙΖΑ, δείχνει ακριβώς στην αντίστροφη κατεύθυνση.

Να το πω και αλλιώς: Δεν υπάρχει δρόμος που να μπορέσουμε αξιώσεις να δημιουργήσει θετικές εξελίξεις στην πολιτική σκακιέρα, χωρίς να εστιάζει πρώτα και κύρια στο πως η κοινωνία θα κινητοποιηθεί και θα μετακινηθεί από εκεί που βρίσκεται σήμερα. Με την πλειοψηφία της κοινωνίας να διακατέχεται από έλλειμμα εμπιστοσύνης στα συστημικά κόμματα, τους θεσμούς και το κοινοβούλιο, είναι σαφές ότι τελικά αυτοί που θα καταφέρουν τουλάχιστον να συνομιλήσουν με αυτά τα τμήματα, είναι όσοι θα τολμήσουν να διεκδικήσουν έναν άλλο, καινούριο και βαθιά ριζοσπαστικό τρόπο άσκησης πολιτικής ο οποίος θα φέρνει στο προσκήνιο της δημόσιας ζωής νέες τολμηρές πρακτικές, έξυπνα εργαλεία οργάνωσης, νέους τρόπους εμπλοκής της κοινωνίας, όχι ως ηχείο άλλα ως συμμετοχική δύναμη σε αυτή την διαδικασία, με

τρόπο παρόμοιο κατά τα χρόνια των μεγάλων αγώνων κατά της λιτότητας στην Ελλάδα αλλά και στα λοιπά PIGS. Πρέπει να ξαναπιστέψουμε σε αυτό.

Συνομιλώντας πριν 4 μήνες με τον Peter Mertens, Επικεφαλής του PtB, μου είπε πάνω στην συζήτηση ότι *“σε κάποια φάση κατά την διάρκεια της οικοδόμησης του κόμματός τους, όλα τα φτωχά στρώματα τα οποία ήταν πολιτικά άστεγα στο Βέλγιο ένωσαν ότι η υπόθεση του να μεγαλώσει και να δυναμώσει το PtB, είναι και δική τους υπόθεση, για αυτό και τότε είδαμε απλό κόσμο να έρχεται να συμμετέχει στις διαδικασίες μας και να προσπαθεί να ενισχύσει αυτό που κάναμε”*.

Θα συμφωνήσω, ότι δεν υπάρχει σήμερα δρόμος που να μην περνάει μέσα από την απόλυτη δέσμευση και αφοσίωση στην οργάνωση των χωρίς φωνή. Τον συνάδελφό μας στην δουλειά που κινδυνεύει με εκδικητική απόλυση, τον γείτονα μας που δεν μπορεί να πληρώσει το ρεύμα, τον φίλο μας που αναγκάζεται για πρώτη φορά να απεργήσει για τα Τέμπη ή να συμμετέχει σε μία πρωτοβουλία για την υπεράσπιση του πάρκου στην γειτονιά.

Να δούμε ξανά, ποια είναι αυτά τα χίλια τσιμπήματα της μέλισσας (που έλεγε και ο Holloway) που μπορούν να κάνουν το σώμα του αντιπάλου να υποχωρήσει. Όλα αυτά, που θα ανοίγουν δυνατότητες, θα οξύνουν τις αντιθέσεις, θα σπάνε το τσόφλι του αυγού, θα συσσωρεύουν όρους για μαχητική κοινωνική αντιπολίτευση, θα δημιουργούν αντισυστημικές εστίες που θα επικοινωνούν και θα συντονίζονται σε ένα νέο μεγάλο αφήγημα “επιστροφής της αριστεράς” στην κεντρική πολιτική.

Φοβάμαι πως με την εκδοχή β, το να βάλουμε το κάρο της εκφώνησης πριν το άλογο της κοινωνικής οργάνωσης, προκαλεί βέβαιη τρικλοποδιά στον εαυτό μας και σε αυτό που προσπαθούμε να κάνουμε από την ίδρυσή μας. Το σενάριο μετώπου με το ΜΕΡΑ25, είναι ένα σενάριο που δοκιμάστηκε πέρυσι και απέτυχε. Τα ίδια συντρόφια που πέρυσι πήγαν με την απόφαση του ΠΣ ανά χείρας στον ΓΒ, γύρισαν μετά από λίγες ημέρες πίσω παραδεχόμενα ότι αυτό που έχει στο μυαλό του ο Γιάννης Βαρουφάκης, δεν μπορεί να γίνει δεκτό από εμάς. Επιπλέον, ο δρόμος που μας σπρώχνει σε μία διαρκή εκλογολογία (πως το 2% θα γίνει 2.5%) σε μία διαδικασία που θα ξοδεύουμε χρόνο και ενέργεια σε εσωτερικές διευθετήσεις με έναν ανεξέλεγκτο Πρόεδρο, και θα βρούμε τους εαυτούς μας να διαπραγματευόμαστε ψηφοδέλτια προσπαθώντας να επηρεάσουμε αφηρημένα κέντρα λήψης αποφάσεων ή προσωποπαγή όργανα, αντί να έχουμε το βλέμμα προσανατολισμένο στην κοινωνική οργάνωση, είναι ένας δρόμος που μας αδικεί και μας περιορίζει.

Περί ορατότητας και η λάμπα που φωτίζει

Ακριβώς επειδή το ζήτημα της ορατότητας με ενδιαφέρει πολύ, διαφωνώ με την εκδοχή β. Το σκεπτικό που την διακατέχει προϋποθέτει ότι η ορατότητα είναι περίπου μία μεγάλη φωτεινή λάμπα, η οποία στέκεται κάπου πιο πέρα, και η Αναμέτρηση οφείλει να πάει να σταθεί δίπλα σε αυτή την λάμπα ώστε να φωτιστεί λίγο και το δικό της λαμπρό σχέδιο. Και επιπλέον, ενώ η συνεργασία με μερίδες ρεφορμισμού later down the road δεν είναι κάτι που επί της αρχής θα

απέρριπτα στην βάση συγκεκριμένων συνθηκών – το σκεπτικό μιας οργάνωσης που η μόνη ορατότητα που μπορεί να φανταστεί είναι αυτή που θα αποκτήσει στεκόμενη, δίπλα, πάνω, μέσα σε έναν άλλον φορέα-πρόεδρο, αυτή ναι, την βρίσκω βαθιά προβληματική, και ως προς την μεθοδολογία της.

Επιπλέον το επιχείρημα αυτό θα είχε κάποια αξία αν προηγουμένως είχαμε προσπαθήσει να αποκτήσουμε την δική μας ορατότητα, και είχαμε φτάσει σε κάποια όρια. Αυτό όμως δεν συνέβη ποτέ. Από εκείνους και εκείνες που σήμερα υπερθεματίζουν για αυτό, δεν μπήκε ποτέ στα σοβαρά η ορατότητα της Αναμέτρησης στην ατζέντα της οργάνωσής μας, από την ίδρυσή μας μέχρι σήμερα. Προσπαθώ να θυμηθώ πότε πρότειναν να δούμε συλλογικά ένα σχέδιο μαζικοποίησης της οργάνωσής μας. Προσπαθώ να θυμηθώ πότε στήριξαν πρόταση μέσα στο ΠΣ να οργανώσουμε και να υλοποιήσουμε μία πλατιά καμπάνια εγγραφής νέων μελών. Αλήθεια, πόσα παραδείγματα ΣΒ είχαμε που κάθησαν έγραψαν δικές τους ανακοινώσεις και τις μοίρασαν στις γειτονιές τους ή στις λαϊκές τους ένα Σάββατο πρωί; Πότε κάτσαμε σοβαρά να σχεδιάσουμε κεντρικές παρεμβάσεις-γεγονότα που θα διεμβόλιζαν τον δημόσιο διάλογο με τρόπο που κανείς δεν θα μπορούσε να μας αγνοήσει. Μου προκαλεί μεγάλη εντύπωση λοιπόν ότι ξαφνικά αναδύονται φωνές μέσα στην οργάνωση μας, που δείχνουν να ενδιαφέρονται για την ορατότητα - στην πραγματικότητα την ορατότητα που ήδη έχουν άλλοι - άλλα όχι εμείς.

Μία αριστερά χωρίς αριστερούς και αριστερές; Επιστροφή στις μεγάλες καμπάνιες αιτημάτων και κοινωνικής οργάνωσης.

Αναρωτιέμαι, ποια συζήτηση για ποια στρατηγική και ποιές συμμαχίες έχει ακριβώς σημασία, σε μια αριστερά που έχει εγκαταλείψει την προσπάθεια να μεγαλώσει οργανώνοντας την κοινωνία στην αριστερά. Δεν υπήρξε πετυχημένο κίνημα στην ιστορία, τόσο δε μάλλον πετυχημένη πολιτική στρατηγική, χωρίς προηγουμένως να έδωσε σοβαρή απάντηση στο ερώτημα, πως “φτιάχνουμε” περισσότερους κομμουνιστές, επαναστάτες, ριζοσπάστες, περισσότερους ανθρώπους, δηλαδή, που να είναι διαθέσιμοι να αγωνιστούν για ένα συλλογικό πολιτικό σχέδιο. Αυτή η κουβέντα είναι ξεχασμένη γενικά, αλλά απουσιάζει και από τα καθ ημάς, μία οργάνωση μικρομεσαία, που όταν ιδρύθηκε υποσχέθηκε ότι θέλει να μεγαλώσει και να πρωταγωνιστήσει στην ελληνική αριστερά, άλλα δεν έκανε τίποτα για αυτό. Η αριστερά που πρέπει να φτιάξουμε είναι μια αριστερά με πολλούς και πολλές αριστερούς ανθρώπους. Μια αριστερά που μέσα από την πολιτική εκπαίδευση, μέσα από συνεχή δραστηριότητα - όχι απλά κρατώντας, όπως έλεγε και ο Mick Lynch, μια ταμπέλα που θα δείχνει “ο σοσιαλισμός βρίσκεται εκεί στα αριστερά σας, ελάτε και θα γίνει πράξη”.

Με το χέρι στην καρδιά, οποιαδήποτε εκδοχή επιμένει να δείχνει προς μια αριστερά προσωπικοτήτων και υποβαθμίζει την ανάγκη να στραφούμε στις εργατικές κοινότητες, στις γειτονιές των φτωχών, στους κοινωνικούς χώρους που οι άνθρωποι δίνουν καθημερινούς αγώνες, εκεί δηλαδή που δημιουργείται αυτό το πολυσυζητημένο “πολιτικό κενό” που τόσο διεκδικούν ορισμένοι να εκφράσουν άλλα όχι να οργανώσουν, είναι μια εκδοχή που πρέπει να αποδοκιμαστεί, κυρίως γιατί είναι εκδοχή που δεν πρόκειται να πάει μακριά.

Όμως δεν είναι μόνο ότι τελικά κατέληξε η Αναμέτρηση να θεωρεί δεδομένη μια αριστερά με λίγους αριστερούς ανθρώπους - το πρόβλημα επιβεβαιώνεται από το γεγονός ότι τα εισηγητικά μας κείμενα θυμίζουν περισσότερο εργασίες πολιτικής οικονομίας, παρά σχέδιο πολιτικής στρατηγικής. Πολλές δεκάδες σελίδες εισηγητικού κειμένου θέσεων, και δεν υπάρχει ούτε ένα μικρό κεφάλαιο, έστω μία συγκεκριμένη προτεραιότητα που να καθοδηγεί την οργάνωση στο τοπίο που έχει να διαβεί μπροστά της. Ούτε μισή προτεραιότητα που να δημιουργεί μία συστοιχία θεωρίας - πράξης, για το που πρέπει να στρέψει την προσοχή της η οργάνωση μας το επόμενο διάστημα. Γινόμαστε σταδιακά μια αριστερά η οποία είναι περισσότερο εφοδιασμένη να σταθεί σε ένα διεθνές συνέδριο πολιτικής οικονομίας (το οποίο βρίσκω σημαντικό και χρήσιμο), αλλά όχι να μιλήσει σε ένα άνθρωπο στο δρόμο.

Ακόμη και τα κοινωνικά κινήματα τα αναλύουμε από μια αποστασιοποιημένη στάση: Αυτά συμβαίνουν κάπου πιο πέρα, και η δική μας δουλειά είναι να μιλάμε για αυτά. Απουσιάζει εντελώς από τις θέσεις μας το πως μπορούμε να δημιουργήσουμε αυτοπεποίθηση και οργανωτική επάρκεια μέσα από διαδικασίες και δομές και πολιτική εκπαίδευση προκειμένου να συμβάλουμε και να συνδιαμορφώσουμε τα νέα μεγάλα και μαχητικά κινήματα, που έχουμε ανάγκη.

Ενδεικτικό είναι ότι στα 3 χρόνια ζωής μας, δεν έχουμε κάνει μία σοβαρή καμπάνια με ένα συγκεκριμένο αίτημα. Από το Βασικό Εγγυημένο Εισόδημα, στο Δεν Βγαίνω και πίσω, δεν καταφέραμε να ολοκληρώσουμε μία πλατιά προσπάθεια κοινωνικής παρέμβασης πάνω σε ένα θέμα - πόσο δε μάλλον να κατανοήσουμε τί πήγε λάθος και να το βελτιώσουμε. Αν δεν αφορά αυτό την ορατότητα μας, τότε φοβάμαι ότι μιλάμε για διαφορετικά πράγματα.

Κλείνοντας λέω το εξής:

Νιώθω βαθιά την ανάγκη με τις αποφάσεις της συνδιάσκεψης να συμβάλλουμε στην ανάπτυξη μιας αριστεράς που θα λειτουργεί σαν μία πλατιά μηχανή εμπύχωσης και κινητοποίησης της κοινωνίας, με τρόπο που δημιουργούμε καινούργιο χώρο στο κοινωνικό πεδίο και προϋποθέσεις για μια πραγματική μαχητική αριστερά, για την οποία θα είμαστε περήφανοι και περήφανες και θα υπερασπιζόμαστε σε κάθε της βήμα. Αν δεν πιστέψουμε σε αυτό εμείς, δεν θα το κάνει κανείς. Ποιος άνθρωπος άλλωστε αντέχει άλλες ματαιώσεις, αυτή τη φορά για σχέδια τα οποία δεν είναι καν δικά μας;

– Στέλιος Φωτεινόπουλος, απερχόμενο μέλος ΠΣ, ΣΒ εξωτερικού